

INTERNT

Til Uddannelses- og Forskningsudvalget

Folketingets konsulentenhed

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 23. februar 2017

Bevillingssystemer på de videregående uddannelser (taxameterordninger mv.)

Sammenfatning

Folketingets konsulentenhed er blevet bedt om at redegøre for taxametersystemet på de videregående uddannelser.

Taxametersystemet er den grundlæggende bevillingsform for de videregående uddannelser, der omfatter ca. 700 uddannelser og skønsmæssigt ca. 100 forskellige taxametertakster. Det er et meget omfattende system.

Ud af en samlet bevilling på 24,3 mia.kr. i 2017, bruges der 14,1 mia.kr. på "taxameterbevillinger". Godt 224.000 studerende er i 2017 underlagt denne finansieringsform.

I notatet gennemgås de forskellige former for taxametertilskud for de mange institutioner under de videregående uddannelser.

Indledning

Konsulentenheden er blevet bedt om at redegøre for det nuværende bevillingssystem inden for de videregående uddannelser.

Opgaveformuleringen er følgende:

"I lyset af regeringens kommende reform til et nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser, bedes der redegøres for de videregående uddannelsers nuværende bevillingssystem (det vil sige erhvervsakademier, professionshøjskoler, universiteter, maritime uddannelser, videregående kunstneriske uddannelser samt efter- og videregående uddannelser) herunder takster, grundbevillinger, performancebaserede midler, færdiggørelsesbonus mv."

Det skal bemærkes, at det nuværende bevillingssystem er meget omfattende. Notatet giver en forholdsvis kort, men forhåbentlig, dækkende beskrivelse af de vigtigste elementer i systemet. Den primære kilde til notatet er Bemærkningerne til Forslag til Finanslov 2017.

Hvilke uddannelser er omfattet og hvor store er bevillingerne

Det bevillingsmæssige omfang af de videregående uddannelser fremgår af nedenstående **tabel 1**.

Tabel 1:

mio. kr.	2014 (R)	2015 (R)	2016 (B)	2017 (F)	2018 (BO 1)	2019 (BO 2)	2020 (BO 3)
Videregående uddannelser og forskning	23.259,9	23.807,7	24.546,5	24.615,7	24.360,2	24.107,4	22.464,4
Universiteter	16.537,4	16.811,0	17.187,6	17.308,6	16.867,8	16.714,5	15.262,8
Særlige tilskud, universitetsområdet	55,6	59,6	117,3	88,0	406,4	420,8	695,7
Erhvervsakademi- og professionsuddannelser samt maritime uddannelser	5.281,6	5.555,2	5.765,2	5.795,1	5.688,6	5.602,4	5.516,1
Åben uddannelse og øvrig efter- og videreuddannelse	264,1	251,5	315,9	298,1	270,7	265,0	259,4
Tilskud til erhvervsakademier, professionshøjskoler	699,2	720,8	733,5	707,3	720,6	713,1	366,9
De videregående kunstneriske uddannelser	422,0	409,5	427,0	418,6	406,1	391,6	363,5

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingsskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Det ses, at på finansloven for 2017 er afsat ca. 24,6 mia. kr. til de videregående uddannelse, der omfatter **seks** kategorier:

- 1) Universiteter
- 2) Særlige tilskud, universitetsområdet
- 3) Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse samt maritime uddannelser
- 4) Åben uddannelse og øvrig efter- og videregående uddannelser
- 5) Tilskud til erhvervsakademier, professionshøjskoler mv.
- 6) De videregående kunstneriske uddannelser

Det fremgår af **tabel 1**, at de samlede udgifter for perioden 2014 frem til budgetoverslaget i 2020, har været nogenlunde konstant omkring et niveau på 23-24 mia. kr. årligt.

I notatet gennemgås kort de forskellige bevillingsmæssige principper for de **seks** kategorier af bevillinger. Men først en mere generel beskrivelse af de såkaldte **taxametersystemer** (i afsnit 3 nedenfor).

Taxameterbevillinger er den grundlæggende bevillingsform¹

Oprindeligt blev de videregående uddannelser finansieret ved almindelige rammebelagte finanslovsbevillinger. Størrelsen af de enkelte bevillinger til de forskellige uddannelsesinstitutioner var afhængige af, hvor mange der søgte ind på uddannelserne og det historiske niveau for de givne bevillinger.

Taxametersystemet er udviklet i løbet af 1980'erne og **bygger i princippet på omkostningerne pr. studenterårsværk**, dvs. prisen på at undervise en studerende pr. år.² Omkostningerne varierer alt efter typen af uddannelse. Det betyder, at de almindelige finanslovsbevillinger blev reduceret og bevillingernes størrelse afhang af uddannelsesinstitutionernes antal studenterårsværk, og hvad den skønnede/beregnete gennemsnitlige omkostning er pr. årsværk.

Som supplement til studentertaxameterordningerne blev der i 1997 indført et såkaldt **bygningstaxameter** for de **selvejende** institutioner (professionshøjskoler og erhvervsakademier). Bygningstaxameter ydes til institutionernes erhvervelse og vedligeholdelse af lokaler og taksten er udbetalt pr. studenterårsværk.

¹ Afsnittet bygger på en rapport fra DEA: "Taxametersystemet under lup". December 2011 (side 15-20)

² Studenterårsværk er Finanslovens betegnelse. Helårsstuderende og fuldtidsstuderende er det samme og svarer til opnåelse af 60 ECTS-point inden for et år.

Endelig blev der indført nogle incitamentsordninger i 2003 og 2004, idet der blev indført henholdsvis **færdiggørelsestaxameter** (i dag kaldet færdiggørelsesbonus) og **bachelorbonus**. Begge bonusordninger er indført for at tilskynde uddannelsesinstitutionerne til at færdiggøre de optagne studerende hurtigst muligt i forhold til den normerede studietid. I 2008 indførte man yderligere en såkaldt **elitebonus** til særlige eliteuddannelser.

Formål med taxameterordningerne:

Formålet med introduktionen af taxameterordningerne at sikre en effektiv og retfærdig allokering af ressourcer til uddannelsesinstitutionerne, og at udvikle et styringsinstrument, som fremmer fokus på resultatorientering og tydeliggør det decentrale ansvar og institutionernes ledelses- og dispositionsret. I kort form var de konkrete hensigter med indførelsen af taxametersystemet:

Incitamentsstyring: at skabe resultatorientering i styringen via tydelige incitamenter, idet tilskuddenes størrelse knyttes direkte til det mest synlige resultatmål, nemlig produktionen af dimittender. Hermed tilskyndes til at tilpasse kapaciteten til den aktuelle efterspørgsel og sikre kvaliteten i ydelsen. Incitamenterne handler dermed både om kvalitet og effektivitet.

Omfordeling: at der omflyttes midler fra områder med aktivitetsfald til uddannelser i vækst. Formålet var her at understøtte det frie uddannelsesvalg og en tilpasning i forhold til markedets behov.

Decentralisering og institutionel autonomi: at understøtte decentraliseringen og institutionernes uafhængighed bl.a. ved, at institutioner med mange uddannelser vil have mulighed for at tjene ind, hvad de mister på en uddannelse på andre vækstuddannelser og selv at kunne disponere og prioritere midlerne i henhold til formålet.

Stærkere budgetstyring: at hindrebudgetoverskridelser, som havde været dominerende indtil da – bl.a. ved at undgå de såkaldte udgiftsdrivende standardglidninger som følge af, at frigjorte ressourcer ved aktivitetsfald anvendes til at forbedre standarderne på uddannelserne som f.eks. mindskede holdstørrelser. Dertil kommer, at taxametersystemet øger mulighederne for reelle besparelser ved aktivitetsfald, fordi der ikke kræves en aktiv politisk beslutning om besparelse, før den realiseres. Endelig medfører den institutionelle autonomi og ansvar, at brugen af ekstrabevillinger i tilfælde af underskud minimeres.

Retfærdigt og gennemsigtigt: at alle institutioner tildeles midler efter samme princip, nemlig aktivitetsbestemt bevilling, og at alle institutioner får samme

takst for samme slags studerende i hele landet. En tilskudstilpasning via taxameter er gennemskuelig, da det fungerer som en generel kontraktlignende regel, der ikke kan afviges over for den enkelte institution, men kun for uddannelser som helhed på landsplan og kun gennem beslutninger på finansloven eller ved aktstykke.

Standardisering: at taxametersystemernes "standardisering" har muliggjort en sammenhængende styring af et meget komplekst område, hvor antallet af institutioner gør en individuel styring særdeles ressourcekrævende. Enkeltheden består også i overført betydning i, at taksterne ikke er "beregnete", så de præcist afspejler omkostningerne på institutionerne, men er politisk fastsatte.

Hensigten med taxametersystemet har således været at etablere direkte sammenhæng fra den politiske prioriteringsproces via takstfastsættelsen til den konkrete bevillingsfordeling uden administrative mellemregninger eller omfordelinger efter andre kriterier, der indebærer elementer af forvaltningsmæssige skøn. På den måde bliver det lettere at stille krav om produktivetsforbedringer i form af **takstreduktioner**, da det ikke besluttet centralt, hvor der præcist skal skæres – det er op til den enkelte institution at udfolde decentralt.

Der var således tale om en blanding af rationaler bag taxametersystemets indførelse, som både knytter sig til effektivitet i økonomistyringen og den strategiske styring af institutionerne.

Hvor store er taxametertaksterne

Der er ca. 700 forskellige uddannelser inden for de videregående uddannelser inklusiv de åbne uddannelser, og **taxametertaksten** varierer fra minimum 31.700 kr. pr. studenterårsværk (leisure management, professionshøjskoler) til maksimum 168.700 kr. (radiograf, professionshøjskoler). I begge tilfælde er der tale om årsstuderende - for deltidsstuderende er taxametertaksterne lavere (ca. det halve). I alt er der skønsmæssigt ca. 100 forskellige taxametertakster (inkl. Bygningstaxameter)

Færdiggørelsesbonussen varierer også afhængig af, hvilke uddannelser der færdiggøres. På eksempelvis universitetsområdet varierer Bachelorbonussen fra 21.000 kr. til 45.900 kr. afhængig af uddannelse. Kandidatbonussen varierer fra 14.000 kr. til 33.200 kr.

Bonussen til eliteuddannelserne (elitebonus) udgør 30.700 kr. pr. årsstuderende. Endelig kan det være relevant at nævne, at på de videregående **kunstneriske uddannelser** er der **ikke** taxameterbevilling. Her er der således ikke

en direkte relation mellem aktiviteten og bevillingen. Der anvendes det gamle bevillingssystem, som er en slags grundbevillinger.

Nedenfor gennemgås kort taxameterordningerne inden for de seks forskellige kategorier af uddannelser nævnt ovenfor på side 3.

Gennemgang af de seks bevillingskategorier

Bevilling til universiteterne

De samlede udgifter til universiteterne er på 17,3 mia. kr. i 2017. Udgifterne fremgår af **tabel 2** nedenfor.

Tabel 2:

	F	BO 1	BO 2	BO 3
mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Tilskud i alt (mio. kr.)	17.309	16.869	16.716	15.263
Uddannelsestilskud	7.945	7.534	7.408	7.292
Heltidsuddannelse (taxameter)	7.267	6.840	6.475	6.178
Færdiggørelsesbonus	757	779	1.025	1.208
Udvekslingsstuderende	40	41	39	39
Småfag	17	17	16	15
Fripladser og stipendier	49	45	43	43
Deltidsuddannelse	78	75	73	72
Administrative effektiviseringer	-263	-263	-263	-263
Basistilskud	9.364	9.335	9.308	7.971
Forskning	8.619	8.619	8.620	7.296
Kapitaltilskud	-56	-56	-55	-55
Øvrige formål	772	772	743	730

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Udgifterne på de 17,3 mia. kr. i 2017 er opdelt i to "hovedklumper", nemlig **uddannelsestilskud** til dækning af undervisning af de studerende på 7,9 mia. kr. og **basistilskud** til forskning og øvrige formål (biblioteker, museer mv.) på 9,4 mia. kr.

En af de største poster er udgifter til årsstuderende på 7,3 mia. kr. Udgifter består udelukkende af taxametertilskud til dækning af undervisning af de studerende. **Det samlede antal studenterårsværk på universiteterne er opgjort til ca. 115.000.**

Taxametertakster mv. på universiteterne

Hovedparten af tilskud til heltidsuddannelse fordeles via uddannelsestaxametre. Der ydes en takst pr. studenterårsværk. Et studenterårsværk er lig med bestået eksamensaktivitet svarende til et års normeret studietid (60 ECTS). **Takster/tilskud fastsættes ud fra en overordnet uddannelses- og udgifts-politisk prioritering.** Taksterne for heltidsuddannelse fremgår nedenfor.

Tabel 3: Takstkatalog for heltidsuddannelse i kr. (2017-pl)

Takstskala	Takst
Heltidstakst 1: Humaniora mv.	44.000
Heltidstakst 2: Matematik mv.	63.200
Heltidstakst 3: Naturvidenskab mv.	92.400

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Uddannelses- og forskningsministeren kan i løbet af finansåret indplacere nye heltidsuddannelser i ovenstående takstskala. Som et **tillæg** til ovennævnte takster, kan gives et såkaldt **elitebonustillæg på 30.700kr.**, hvis uddannelsen er kategoriseret som en eliteuddannelse³.

Nærmere krav til opgørelse af de ressourceudløsende uddannelsesaktiviteter fremgår af Styrelsen for Videregående Uddannelsers myndighedskrav til registrering og indberetning af studieaktivitet og optagelsestal på universiteterne.

Ressourceudløsende studenterårsværk danner grundlag for opgørelsen af tilskud baseret på uddannelsestaxametre, hvor studieåret 2016/2017 vil være ressourceudløsende i 2017. Der er for de enkelte universiteter angivet et skøn for tilskuddet til heltidsuddannelse på grundlag af universiteternes prognoser for aktiviteten i Finanslovsåret og budgetoverslagsårene (F- og BO-årene) og de tilknyttede takster. I finansåret kan der foretages efterreguleringer, der vedrører forudgående finansår.

Færdiggørelsesbonus

Til **færdiggørelsesbonus** er afsat 757 mio. kr. for finansåret 2017, stigende til 1.208 mio. kr. i 2020.

³ Et eksempel herpå er, at økonomistudiet på Aarhus Universitet er blevet en eliteuddannelse.

Færdiggørelsesbonus omfatter:

En **bachelorbonus**, som udløses, når de studerende består en bacheloruddannelse inden for normeret studietid plus ét år.

En **kandidatbonus**, som udløses, når de studerende består en kandidatuddannelse på normeret studietid plus tre måneder.

De nærmere principper for opgørelse af antal færdiguddannede bachelorer og kandidater samt opgørelse af gennemførelsestid fremgår af Styrelsen for Videregående Uddannelsers myndighedskrav til registrering og indberetning af studieaktivitet og optagelsestal på universiteterne.

På baggrund af universiteternes forventninger til antallet af studerende, der færdiggør deres uddannelse i henhold til kravene i ordningen, er der beregnet vejledende satser for færdiggørelsesbonus i 2017. Færdiggørelsesbonusen fordeles efter den eksisterende takststruktur. Det vil sige, at der er tre satser for henholdsvis bachelor- og kandidatbonus.

Tabel 4: Vejledende satser for færdiggørelsesbonus i 2017 i kr. (2017-pl)

Takstskala	Bachelorbonus	Kandidatbonus
Takst 1: Humaniora mv.	21.000	14.000
Takst 2: Matematik mv.	34.100	22.700
Takst 3: Naturvidenskab mv.	49.900	33.200

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Bevillingen er **rammestyret** og udgør som nævnt 757 mio. kr. i 2017 stigende til 1.208 mio. kr. i 2020. På forslag til lov om tillægsbevilling for 2017 fastsættes det endelige tilskud pr. institution på grundlag af den faktiske færdiggørelsesaktivitet.

Særlige performanceincitamentet ved bonusordningen

I forbindelse med den politiske aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studietidsgennemførelse fra april 2013, blev det aftalt, at en andel af puljen på de 757 mio.kr (i 2017) til færdiggørelsesbonus gøres betinget af studietidsreduktion. I alt skal universiteterne reducere studietiden med i gennemsnit 4,3 måneder i 2020. Ordningen blev indfaset gradvist fra 2015, som det fremgår af Tabel 5 nedenfor.

Tabel 5:*Sektormål og beløb, der er betinget af studietidsforbedringer (2017-pl)*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Samlet sektormål (måneder)	0,4	0,7	1,7	2,8	3,7	4,3
Beløb betinget af studietid (mio. kr.)	84,3	167,2	375,8	616,0	810,1	954,9

Bemærkninger: Aalborg Universitet har ikke krav til reduktion af studietiden. Hvis studietiden for Aalborg Universitet forøges med mere end 3 måneder, bortfalder færdiggørelsesbonusen. Dette beløb indgår ikke i ovenstående.

Tabel 6:*Mål for reduktion af studietidsoverskridelsen, måneder (akkumuleret)*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Københavns Universitet	1,3	2,5	3,8	5,1	6,3	7,6
Aarhus Universitet	0,8	1,6	2,4	3,2	3,9	4,7
Syddansk Universitet	0,5	1,0	1,6	2,1	2,6	3,1
Roskilde Universitet	1,1	2,2	3,3	4,4	5,5	6,6
Aalborg Universitet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Copenhagen Business School	0,7	1,4	2,1	2,8	3,5	4,2
Danmarks Tekniske Universitet	0,6	1,1	1,7	1,9	2,2	2,4
IT-Universitetet	0,5	1,0	1,6	2,1	2,6	3,1

Bemærkninger: Årstal angiver finansåret for udmøntning. Udmøntningen vil bero på data om de studerendes faktiske studietid året inden. Reduktionen måles i forhold til 2011. Aalborg Universitet har ikke krav til reduktion af studietiden. Hvis studietiden for Aalborg Universitet forøges med mere end 3 måneder, bortfalder færdiggørelsesbonusen.

Det ses af Tabel 6, at Københavns Universitet har den største udfordring med at skulle reducere de studerendes studietid.

Hvis et universitet ikke lever op til studietidsmålet, reduceres universitetets tilskud fra færdiggørelsespuljen. Universiteterne modtager et tilskud proportionalt med den andelsmæssige indfrielse af studietidsmålet. En stigende procentdel af puljen til færdiggørelsesbonus vil være afhængig af studietidsmålene. Procentdelen for finansåret fremgår af Tabel 7 nedenfor.

Tabel 7:*Procent af udmøntning af færdiggørelsesbonus, der er betinget af studietidskrav*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Procentdel betinget af studietid	12,7	26,0	61,6	100,0	100,0	100,0

Bemærkninger: De angivne procentsatser for BO-årene er prognosticerede. Procentsatsen viser andelen af færdiggørelsesbonustilskuddet for det enkelte universitet, der er afhængigt af studietidskrav, dvs. inklusiv krav til Aalborg Universitet. Den samlede reduktion af færdiggørelsesbonustilskuddene kan dog højst udgøre beløbene angivet i tabellen ovenfor.

Diverse andre ordninger

Herudover er der en såkaldt **småfagsordning**, der koster 17 mio. kr. i 2017. Det er et tilskud (eller en slags **grundbevilling**) til en række humanistiske småfag (f.eks. Eskimologi). Der ydes også taxametertilskud.

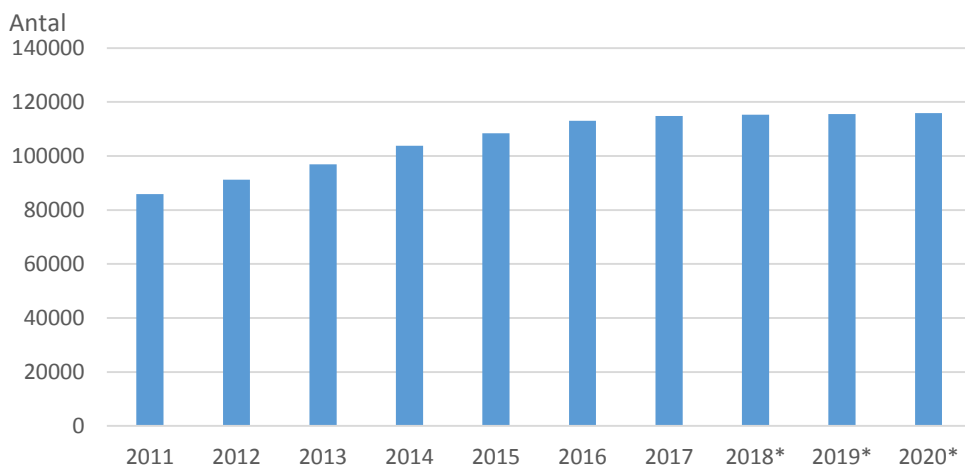
Deltidsuddannelserne koster 79 mio. kr. i 2017 i **taxametertilskud**. Tilskuddene er på ca. halvdelen af tilskuddene til årsstuderende. Aktiviteten svarer til ca. 4.000 årsstuderende.

Herudover gives 40 mio.kr. til udvekslingsstuderende og 49 mio.kr. til fripladser og stipendier.

Den samlede aktivitet på uddannelsesområdet (Universiteter)

Hvis man ser på udviklingen i antal årsstuderende siden 2011, ser tallene således ud (**fig. 1**):

Figur 1: Udviklingen for samlede antal årsstuderende (årsværk)

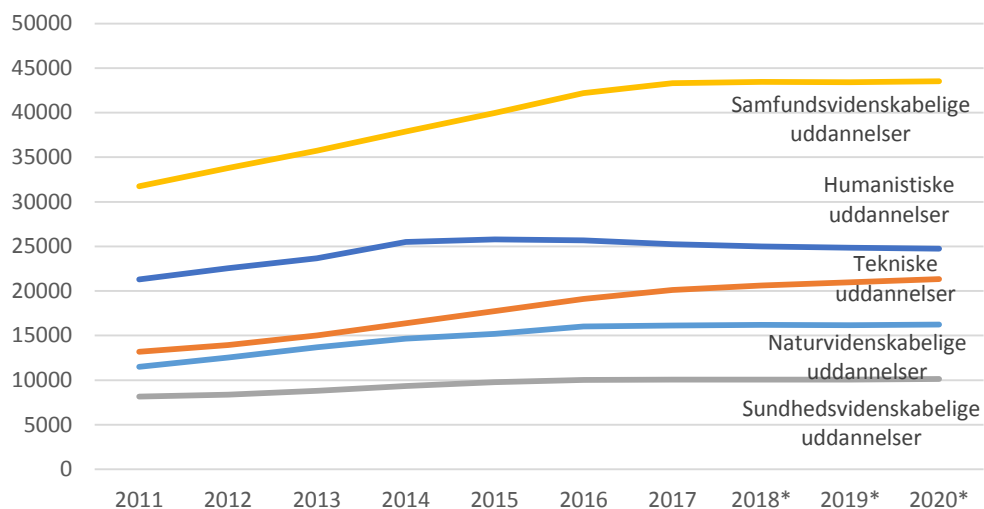

*Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet.
Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.*

Det ses, at der har været en stigning fra ca. 85.000 årsstuderende i 2011 til forventeligt ca. 119.000 i 2017.

I **Figur 2** nedenfor er vist fordelingen på forskellige uddannelser

Figur 2: Fordeling på uddannelsestyper

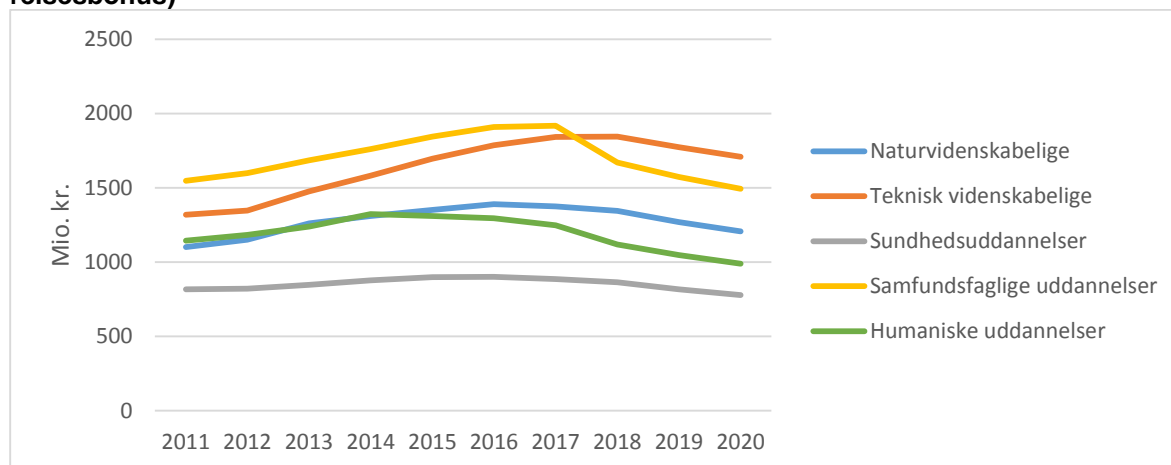

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet.
 Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Det ses klart af **figur 2** at det er inden for de samfundsvidenskabelige uddannelser, at den mest markante stigning har fundet sted, mens der procentuelt også har været en markant stigning i antal studerende på de tekniske uddannelser.

Hvis man yderligere ser på **udgiftsudviklingen** fordelt på de forskellige uddannelsestyper, fås følgende:

Figur 3: Taxametertilskud fordelt på uddannelsestyper (ekskl. færdiggørelsesbonus)

Det ses, at der ifølge finanslovsforslaget for 2017 er udsigt til et fald i udgifterne i årene 2018-2020.

Basistilskud til forskning

De samlede bevillinger til forskning udgøres af et egentligt tilskud til forskning på 8,6 mia. kr. (jf. Tabel 2, side 6). Tilskuddet fordeles til de forskellige **universiteter** efter en særlig fordelingsnøgle⁴, som bl.a. er baseret på uddannelses-tilskud og forskningsvirksomhed, og beløbet på de 8,6 mia. er bl.a. fremkommet ved fremskrivning af tidligere års tilskud.

Til øvrige formål er afsat 0,8 mia.kr. Beløbet går primært til forskningsbiblioteker.

Det samlede beløb på de 9,4 mia. kr. kan mere eller mindre opfattes, som en slags grundbevilling til universiteterne mv.

Bevillinger til særlige tilskud, universitetsområdet:

De såkaldte særlige tilskud til universitetsområdet varierer meget i størrelsen og formål. Bevillingerne har **ikke** relation til taxametersystemet.

I 2017 er kun afsat 88 mio. kr. (se Tabel 1 side 2) og pengene går fortrinsvis til det danske universitetscenter i Beijing og tilskud til forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Men i 2018 og 2019 stiger bevillingerne til ca. 410 mio. kr. og pengene (reserverne) går nu til kvalitetsudvikling af de videregående uddannelser. Men reserven udmøntes kun, hvis der er sket forbedringer i kvaliteten som følge af taxameterløftet.

I 2020 stiger udgifterne yderligere til ca. 700 mio. kr., idet der er afsat en stor omstillingsreserve på 647 mio. kr. til nye initiativer inden for uddannelse og forskning på universitetsområdet.

En anden stor uddannelsesgruppe, der trækker på taxametersystemet er uddannelserne inden for erhvervsakademierne og professionsbacheloruddannelserne samt de maritime uddannelser. Men taxametersystemet er meget varieret her, som følge af den meget store variation i de forskellige omkostninger, der er med uddannelserne.

De samlede udgifter til området fremgår af nedenstående **Tabel 8**.

Tabel 8:

Mio. kr.	2017 (F)	2018 (BO 1)	2019 (BO 2)	2020 (BO 3)
Samtlige udgifter:	5795,1	5688,6	5602,5	5516,1
a) Professionshøjskole	4336,7	4275,6	4219,5	4150,1
b) Erhvervsakademier	1353,1	1306,4	1277,2	1263,3
c) Maritime uddannelse	105,3	106,6	105,8	102,7

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Udgifterne i 2017 er i alt på 5,8 mia. kr. fordelt med 1,4 mia. kr. til erhvervsakademierne og 4,3 mia. kr. til professionshøjskolerne. De maritime uddannelser indgår med godt 100 mio. kr. årligt.

Professionshøjskolernes (a) udgifter på 4,3 mia. kr. er fordelt på følgende taxametertilskudsordninger jf. **Tabel 9**.

Tabel 9:

Tilskud (mio. kr.)	2017 (F)	2018 (BO 1)	2019 (BO 2)	2020 (BO 3)
Professionshøjskole	4336,7	4275,6	4219,4	4150,1
Taxametertilskud	3827,3	3765,1	3717,6	3656,5
Bygningstaxameter	494,9	496,3	487,8	479,9
Andet taxametertilskud	14,5	14,2	14	13,7

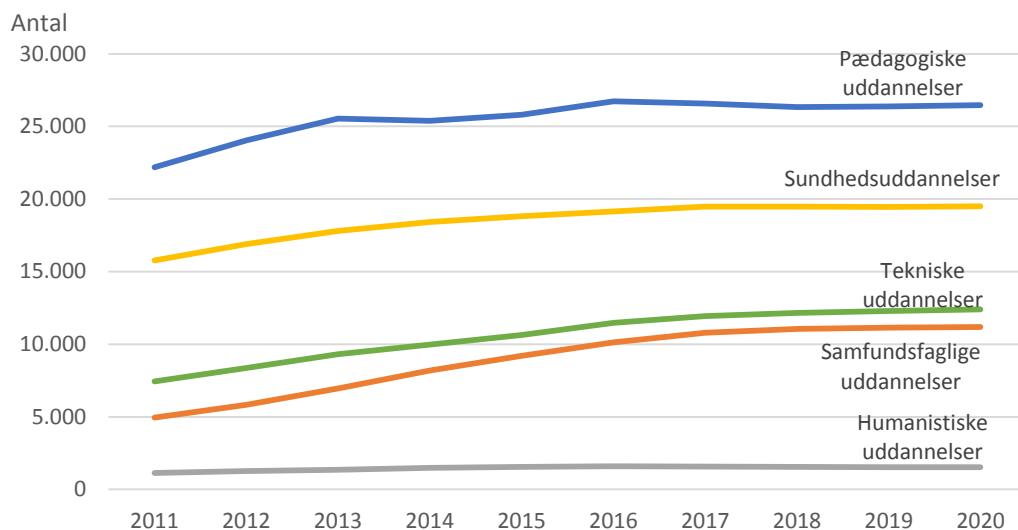
Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Samtlige udgifter til drift af professionshøjskolerne udgøres af taxametertilskud (inkl. færdiggørelsesbonus).

I **bilag 1** (side 18-19) er vedlagt en oversigt over de forskellige taxametertakster, der er fordelt på undervisningstakster, færdiggørelsestakster og bygnings-taxametertakster. Taksten varierer fra 31.700 kr. (leisure management) til 168.700 kr. (radiograf). **Det ses, at det er et meget omfattende taxameter-system.**

Nedenfor i **Figur 4** er vist udviklingen i aktiviteten inden for professionshøjskolerne.

Figur 4: Udviklingen i aktiviteten (årsstuderende)

Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Det ses, at der er stigninger i alle uddannelser bortset fra de humanistiske uddannelser.

Udgifterne til **erhvervsakademierne (b)** fordeler sig på følgende måde (jf. **tabel 10**)

Tabel 10:

Tilskud (mio. kr.)	F	BO 1	BO 2	BO 3
Erhvervsakademier	1353,1	1306,4	1277,2	1263,3
Merkantile uddannelser	899,2	865,9	846,3	837,3
Sundhedsuddannelser	3,1	3	2,9	2,9
Tekniske uddannelser	450,8	437,5	428	423,1

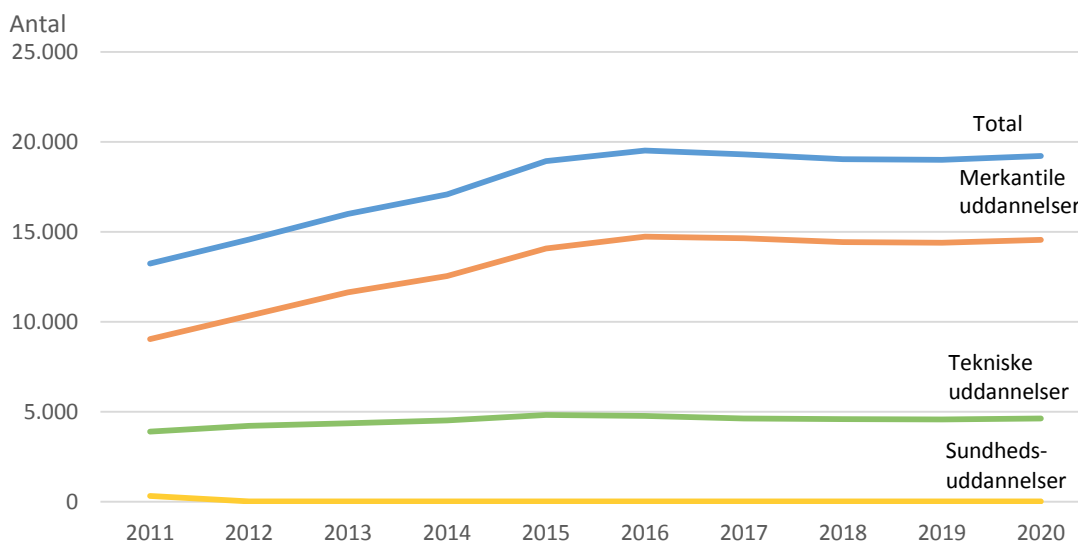
Kilde: Forslag til finanslov finansåret 2017, uddannelses- og forskningsministeriet. Bevillingskonti 19.22-19.28 på finanslovsforslaget 2017.

Også her gælder, at samtlige udgifter på 1,3 mia. kr. i 2017 er fordelt på taxametertilskud.

I **bilag 2** (side 19) er vedlagt en oversigt over de meget forskellige taxameter-takster på dette område. Taksterne varierer fra 49.100 kr. (administrationsøkonom) til 96.100 kr. (procesteknolog).

Nedenfor er vist udviklingen i aktiviteter (antal årstuderende) for erhvervsakademierne (jf. **figur 5**).

Figur 5:

Det ses, at der uddannes omkring 20.000 årligt på erhvervsakademierne. Det er udelukkende inden for de merkantile uddannelser, at stigningen er sket i perioden 2011-2017. De tekniske uddannelser ligger nogenlunde konstant på ca. 5.000 årligt.

Udgifterne til de **maritime uddannelser (c)**, dvs. de uddannelser der ikke er på professionsbachelorniveau, ligger på 105 mio.kr. i 2017. Ud af de 105 mio. kr. anvendes de 60 mio. kr. til taxametertilskud. Derudover er der andre tilskud.

I **bilag 3** (side 18) er angivet hvilke maritime uddannelser, der får taxametertilskud og tilskuddets størrelse.

Den samlede aktivitet er på 550 årsstuderende på de maritime uddannelser.

Bevillinger til tilskud til erhvervsakademier og professionshøjskoler mv.

Det samlede tilskud til erhvervsakademierne og professionshøjskoler i 2017 udgør 707 mio. kr., og man kan sige, at der er en slags **grundbevilling**, der ydes til særlige formål og som et generelt tilskud.

Bevillingen er på 707 mio. kr. i 2017 og nogenlunde samme niveau i 2018 og 2019. Men i 2020 falder beløbet til 366 mio. kr. og det skyldes primært, at et tilskud til forsknings- og udviklingsaktiviteter ikke er videreført i 2020.

Bevillinger til åben uddannelse og øvrig efter- og videreuddannelser

De åbne uddannelser koster ca. 298 mio. kr. i 2017, og også her består udgifterne næsten **udelukkende af taxamertilskud**, fordelt med 268 mio. kr. i undervisningstaxameter og 30 mio. kr. i bygningstaxameter. Der ydes ikke færdiggørelsesbonus inden for de åbne uddannelser, da det er efter- og videreuddannelser.

I **bilag 4** (side 21-26) er vist en oversigt over de mange forskellige taxameter-takster på området. Omregnet til **antal årsstuderende**, ligger aktiviteten på omkring 15.000 personer, der modtager undervisning under denne kategori.

Bevillinger til de videregående kunstneriske uddannelser

De videregående kunstneriske uddannelser har en bevilling på 418 mio. kr. i finansåret 2017. Uddannelserne omfatter konservatoruddannelsen, arkitektuddannelserne og designuddannelserne under Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering (KADK), Arkitektskolen Aarhus samt Designskolen Kolding.

De videregående kunstneriske uddannelser adskiller sig markant fra de andre videregående uddannelser nævnt ovenfor, idet der **ikke** er taxameterstyring. Den samlede bevilling gives under forudsætning af en given produktion af kandidater samt en samlet vurdering af bygningernes beskaffenhed.

Der har dog været tale om at indføre taxametersystemet på de videregående kunstneriske uddannelser, men det er hidtil ikke blevet gennemført.

Det skyldes bl.a., at der gælder nogle andre vilkår for de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner end for de øvrige uddannelsesinstitutioner.

De videregående kunstneriske uddannelser har altid været stærkt dimensioneret, hvilket forhindrer institutionerne i at optage flere studerende et år og færre studerende et andet år. På konservatoruddannelsen er der f.eks. kun optag hvert 3. år. Samtidig er uddannelserne forpligtet til at levere et fast antal dimenter hvert år inden for deres bevilling.

De videregående kunstneriske uddannelser har dermed ikke den samme indtægtsmæssige fleksibilitet, som andre uddannelser, da institutionerne udbyder én uddannelse, hvilket også er den primære årsag til bevillingstypen.

Der er ca. 2.700 studerende i alt på de videregående kunstneriske uddannelser.

5. Afsluttende bemærkninger

Som det fremgår af notatet er taxametersystemet meget omfattende og tilsyneladende gennemført ned til mindste detalje i de videregående uddannelser. Omkring 700 forskellige uddannelser (inkl. De Åbne Uddannelser) er i dag omfattet af taxameterprincippet.

Ud af de samlede bevillinger på 24,6 mia.kr. i 2017 til de videregående uddannelser er rundt regnet de 14,1 mia.kr. (57 pct.) taxametertilskud og de resterende 10,5 mia.kr. et slags basistilskud, hvoraf forskningsbevillingerne udgør langt størstedelen på 9,4 mia.kr.

Hvis man ser på aktiviteterne under de videregående uddannelser med taxametertilskud fås følgende tal (jf. Tabel 11).

Tabel 11. Antal studerende på de videregående uddannelser med taxametertilskud (årsstuderende)

	2011	2017	Vækst (%)
Universiteter (heltid)	85.861	114.869	(34%)
Universiteter (deltid)	3.239	3.923	(11%)
Subtotal (universiteterne)	89.100	118.782	(33%)
Professionshøjskoler	51.459	70.357	(36%)
Erhvervsakademier	13.240	19.295	(46%)
Maritime uddannelser	450	539	(19%)
Åbne uddannelser	14.806	14.977	(1%)
I alt	169.062	223.965	(32%)
Hertil kommer			
Udvekslingsstuderende (ikke omregnet til heltid) ⁵	14.300	14.740	(3%)

Kunstneriske uddannelser Ca. 2.700

Det ses, at det samlede antal studerende med taxametertilskud er steget fra 169.062 i 2011 til 223.965 i 2017, svarende til en stigning på 32%. Den største stigning er fundet sted inden for erhvervsakademierne (46%).

⁵ For god ordens skyld nævnes, at der er et lille taxametertilskud på i alt 3.500 kr. i 2017

Bilagsoversigt

Taxametertakster fordelt på uddannelser ekskl. universiteter

Bilagsliste

Bilag 1: Professionshøjskoler (side 18 og 19)

Bilag 2: Erhvervsakademier (side 20)

Bilag 3: Maritime uddannelser (side 21)

Bilag 4: Åbne uddannelser (side 22-27)

Bilag 1

Professionshøjskoler

Takstkatalog for 2017

For 2017 fastsættes følgende takster (kr. pr. studenterårsværk) ekskl. moms:

Adgangsgivende tekniske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Værkstedskursus	62.500	-	12.100

Adgangsgivende pædagogiske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Forberedelseskursus for flygtninge og indvandrere	52.400	-	7.000

Samfundsfaglige og merkantile uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Leisure management	31.700	7.400	5.100
Socialrådgiver	43.900	8.900	7.000
International Hospitality Management, overbygn.	49.100	3.800	5.700
International handel og markedsføring, overbygn.			
Sportmanagement, overbygn.			
Offentlig administration		7.700	
Professionsbachelor i finans			
Innovation og entrepreneurship (PB ob)	51.300	4.500	5.100
Eksport og teknologi		8.900	
Procesøkonomi og værdikædeledelse			
Smykker, teknologi og business			
Økonomi og it			

Humanistiske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Erhvervsprog og it-baseret markedsføring	37.600	8.900	5.100
Journalist	53.800	14.700	9.000
Kommunikation			
Tegnsprogs- og mundhåndsystemtolk	87.300	16.300	7.000

Professionshøjskoler (fortsat)

Sundhedsuddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Ernæring og sundhed Global Nutrition and Health	50.100	14.100	7.000
Afspændingspædagogik & psykomotorik	51.800		12.100
Ergoterapeut	52.200		
Fysioterapeut			
Optometri	60.200		
Tandplejer*	67.400		-
Sygeplejerske	85.500	17.100	12.100
Bioanalytiker	86.500		20.300
Jordemoder	115.300		12.100
Radiograf	168.700		20.300

Pædagogiske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Natur- og Kulturformidling	38.700	8.900	7.000
Diakon (afløb)	43.900		
Diakoni og socialpædagogik			
Pædagog			
Tekstildesign, håndværk og formidling			
Lærer, Den Frie Lærerskole	49.000	14.700	
Kristendom, kultur og kommunikation			
Folkeskolelærer, aftenunderv.	54.200		2.100
Folkeskolelærer			7.000

Tekniske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings-taxameter	Færdiggørelses-taxameter	Bygnings-taxameter
Medieproduktion og ledelse	63.400	15.900	-
Tv- og Medietilrettelægger			
E-konceptudvikling, overbygn.	74.100	7.900	12.100
Softwareudvikling, overbygn.			
Webudvikling, overbygning			
Animation		15.900	
Grafisk fortælling			
Grafisk kommunikation			
Medie- og sonokommunikation			
Multiplatform storytelling			
Visuel kommunikation			
Eksporingeniør	76.200	17.100	
Have- og parkingeniør, overbygn.	77.400	7.900	
Design og business, overbygn.		8.500	
Energi management, overbygn.			
Jordbrugsvirksomhed, overbygn.			
Produktudvikling og teknisk integration, overbygn.			
Teknisk manager offshore, overbygn.			
Skov- og landskabsingeniør		15.900	-
Have- og parkingeniør			12.100
Diplomingeniør		17.100	
Katastrofe- og risikomanagement			
Bygningskonstruktor	81.700	15.900	10.900
Laboratorie-, fødevarer-, og procesteknologi, overbygn.	86.500	8.500	20.300

Bemærkninger: *For bygningstilskud til tandplejeruddannelsen gælder det, at både teori- og klinisk praktikstuder-årsværk i grundlagsåret er ressourceudløsende.

Bilag 2

Erhvervsakademier

Takstkatalog for 2017

For 2017 fastsættes følgende takster (kr. pr. studenterårsværk) ekskl. moms:

Samfundsfaglige og merkantile uddannelser

Uddannelse	Undervisnings- taxameter	Færdiggørelses- taxameter	Bygnings- taxameter
Administrationsøkonom	49.100	7.700	5.700
Business controller			
Finansøkonom			
Handelsøkonom			
Markedsføringsøkonom			
Serviceøkonom			
Logistikøkonom	62.500		
E-designer	71.200	15.900	9.000
Multimediedesigner			
Datamatiker	72.700		

Sundhedsuddannelser

Uddannelse	Undervisnings- taxameter	Færdiggørelses- taxameter	Bygnings- taxameter
Klinisk tandtekniker*	74.600	14.100	-

Tekniske uddannelser

Uddannelse	Undervisnings- taxameter	Færdiggørelses- taxameter	Bygnings- taxameter
Byggekoordinator	76.400	13.400	10.900
Produktionsteknolog			
Design teknolog			16.100
Designuddannelsen, ædelmetal (afløb)	79.300		14.200
Jordbrugsteknolog	80.200		10.900
Automationsteknolog	87.300		
Driftsteknolog, Offshore			
Energiteknolog			
Installatør			
IT-teknolog			
Miljøteknolog			
Autoteknolog			16.100
Laborant	91.100	27.900	27.600
Procesteknolog	96.100	13.400	16.100

Bemærkninger: *Både teori- og kliniske praktikstudenterårsværk i grundlagsåret indgår i beregning af bygningstilskud for uddannelsen til klinisk tandtekniker.

Uddannelsesaktiviteter på universiteter

Uddannelse	Bygningstakst ekskl. moms
Sundhedsuddannelser	22.900

Maritime uddannelser*Takstkatalog for 2017*

	Undervisnings- taxameter	Færdiggørelses- taxameter	Bygnings- taxameter*
Kystskipper, fiskeskipper af 3. grad, styrmand	78.300	-	14.300
Sætteskipper, fiskeskipper af 1. grad		13.600	
Skibsfører (ikke professionsbachelor)		17.300	
Obligatoriske specialkurser	146.900	-	
Skibsmaskinist, værkstedsskole, HF-sofart	88.900	-	16.200
Skibsassistent		7.100	
Maritim forberedelse	59.800	-	6.000

Bemærkninger: *Bygningstaxametertilskud er inklusiv et momselement.

Herudover ydes tilskud til generhvervelse af sønæringsbevis med følgende takst (kr. pr. prøve) ekskl. moms.

Takster for prøver 2017

	Kr.
Generhvervelse af sønæringsbevis	2.778

Åbne uddannelser

Videregående voksenuddannelser (akademiuddannelser)

Fagområde for service, produktion, it, bygge og anlæg mv.

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i ernæring	17.500	3.600
Akademiuddannelse i gastronomi		
Akademiuddannelse i innovation, produkt og produktion	37.100	2.000
Akademiuddannelse i informationsteknologi	39.400	3.600
Akademiuddannelse i hygiejne og rengøringsteknik	42.500	3.600
Akademiuddannelse i proces-, laboratorie- og fødevareteknologi	49.600	7.200
Akademiuddannelse i energiteknologi	58.200	6.300
Akademiuddannelse i automation og drift		
Akademiuddannelse i EL-installation		
Akademiuddannelse i VVS-installation		
Akademiuddannelse i miljøteknologi		

Fagområde for velfærd, undervisning og sundhed

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i ungdoms- og voksenundervisning	14.400	2.000
Akademiuddannelse i ungdomspædagogik		
Akademiuddannelse i socialpædagogik		
Akademiuddannelse i sundhedspraksis	17.500	2.000
Akademiuddannelse i velfærdsteknologi		
Akademiuddannelse i tolkning	21.800	2.000
Akademiuddannelse, friluft vejleder	33.200	2.000

Fagområde for ledelse

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i ledelse	12.100	2.000
Akademiuddannelse i HR		

Åbne uddannelser (fortsat)*Merkantile fagområde*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i finansiell rådgivning	12.100	2.000
Akademiuddannelse i international handel og markedsføring		
Akademiuddannelse i kommunikation og formidling		
Akademiuddannelse i oplevelsesøkonomi		
Akademiuddannelse i retail		
Akademiuddannelse i skatter og afgifter		
Akademiuddannelse i økonomi- og ressourcestyring		
Akademiuddannelse i international transport og logistik	37.100	2.000

Fagområde for medie- og kommunikation

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i kreativitet og design	17.500	2.000
Projektledelse - medie- og kommunikationsbranchen		

Fagområde for administration og forvaltning

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Akademiuddannelse i offentlig forvaltning og administration	12.100	2.000
Akademiuddannelse i beskæftigelse		
Akademiuddannelse i socialt arbejde		

Diplomuddannelser*Fagområde for it og teknik*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Teknologisk diplomuddannelse i projektledelse	17.500	2.000
Teknologisk diplomuddannelse i energi og miljø	33.200	3.600
Teknologisk diplomuddannelse i parkforvaltning		
Diplomuddannelse i informationsteknologi under IT-Vest samarbejdet	39.400	-
Diplomuddannelse i informationsteknologi ved ITU		
Teknologisk diplomuddannelse i humanøkologi		
Diplomuddannelse i softwareudvikling		3.600
Diplomuddannelse i webudvikling		
IT-diplomuddannelsen		
Teknologisk diplomuddannelse i bioteknologi, procesteknologi og kemi		
Teknologisk diplomuddannelse i Operations og Supply Chain Management		
Teknologisk diplomuddannelse i stærkstrømsteknik		
Teknologisk diplomuddannelse i vedligehold		

Fagområde for ledelse

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Diplomuddannelsen i ledelse	17.500	2.000
Diplomuddannelsen ingeniørens lederuddannelse		

Åbne uddannelser (fortsat)*Fagområde for medie- og kommunikation*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Diplomuddannelse i analytisk journalistik	17.500	2.000
Diplomuddannelse i digital journalistik		
Diplomuddannelse i e-konceptudvikling		
Diplomuddannelse i fagjournalistik		
Diplomuddannelse i kommunikation og informationsjournalistik		
Diplomuddannelse i visuel journalistik		
Erhvervsproglig diplomuddannelse		

Det pædagogiske fagområde

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Den pædagogiske diplomuddannelse	17.500	2.000
Diplomuddannelse i erhvervspædagogik		
Diplomuddannelse i formidling af kunst og kultur for børn og unge		

Det samfundsfaglige, økonomiske og merkantile fagområde

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
HD	9.400	2.000
Den merkantile diplomuddannelse	12.100	2.000
Diplomuddannelse i vurdering		
Den sociale diplomuddannelse	17.500	2.000
Diplomuddannelse i beskæftigelse		
Diplomuddannelse i design og business		
Diplomuddannelse i familierapi		
Diplomuddannelse i kriminologi		
Diplomuddannelse i offentlig administration		
Diplomuddannelse i skat		
Diplomuddannelse i socialformidling		
Diplomuddannelsen til turistfører		
Diplomuddannelse i uddannelse og erhvervsvejledning	24.600	2.000

Det sundhedsfaglige område

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Den ernæringsfaglige diplomuddannelse	17.500	2.000
Den sundhedsfaglige diplomuddannelse		
Diplomuddannelse i psykiatri		
Diplomuddannelse i ældrepleje		
Diplomuddannelse i oral helse	21.800	3.600

Enkeltfag*Samfundsfaglige og merkantile uddannelser*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
International handel og markedsføring, enkeltfag	12.100	2.000
International Hospitality Management, enkeltfag		
Sportsmanagement, enkeltfag		
Finansøkonom, enkeltfag		3.600
Financial controller, enkeltfag		
Handelsøkonom, enkeltfag		
Markedsføringsøkonom, enkeltfag		
Offentlig administration, enkeltfag		
Professionsbachelor i finans, enkeltfag		

Åbne uddannelser (fortsat)

Serviceøkonom, enkeltfag		
Socialrådgiver, enkeltfag	14.400	2.000
Logistikøkonom, enkeltfag		3.600
Administrationsøkonom, enkeltfag	17.500	2.000
Almen erhvervsøkonomi, HA, enkeltfag		
Ekspert og teknologi, enkeltfag		
Professionsbachelor i smykker, enkeltfag		
Leisure management, enkeltfag		
Procesøkonomi og værdikædeledelse, enkeltfag		
Datamatiker, enkeltfag	21.800	5.400
Multimediedesigner, enkeltfag		
E-designer, enkeltfag	33.200	5.400

Humanistiske uddannelser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Journalist, enkeltfag	17.500	2.000
Kommunikation, enkeltfag		
Sprog ved handelshøjskoleme, enkeltfag		
Erhvervsprog og it-baseret markeds kommunikation, enkeltfag	21.800	2.000
Tegnsprogs- og mundhåndsystemtolk, enkeltfag	39.400	2.000

Pædagogiske uddannelser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Afspændingspædagog, enkeltfag	14.400	2.000
Folkeskolelærer, enkeltfag	17.500	2.000
Klinisk diætist, enkeltfag		
Kristendom, kultur og kommunikation, enkeltfag		
Natur og kulturformidling, enkeltfag		
Pædagog, enkeltfag		
Diakoni og socialpædagogik, enkeltfag		
Tekstile fag og formidling, enkeltfag		

Sundhedsuddannelser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Global Nutrition and Health, enkeltfag	17.500	2.000
Tandplejer, enkeltfag		
Ergo- og fysioterapeut, enkeltfag	21.800	2.000
Ernæring og sundhed, enkeltfag		
Jordemoder, enkeltfag		
Klinisk tandtekniker, enkeltfag		
Optometrist, enkeltfag	24.600	2.000
Bioanalytiker, enkeltfag	33.200	2.000
Radiograf, enkeltfag	39.400	3.500
Sygeplejerske, enkeltfag		

Åbne uddannelser (fortsat)*Tekniske uddannelser*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
E-konceptudvikling, enkeltfag	24.600	5.400
Grafisk kommunikation, enkeltfag		
Medie- og sonokommunikation, enkeltfag		
Medieproduktion og ledelse, enkeltfag		
Softwareudvikling, enkeltfag		
TV- og Medietilrettelæggelse, enkeltfag		
Visuel kommunikation, enkeltfag		
Webudvikling, enkeltfag		
Skov- og landskabsingeniør, enkeltfag	33.200	-
Arkitekt, enkeltfag		3.600
Design og business, enkeltfag		
Design, enkeltfag		
Diplomingeniør, Eksport, enkeltfag		
Diplomingeniør, enkeltfag		
Have- og parkingeniør, enkeltfag		
Katastrofe- og risikomanagement, enkeltfag		
Laboratorie-, fødevarer- og proces teknologi, enkeltfag		
Maskinmester, enkeltfag		
Produktudvikling og teknisk integration, enkeltfag		
Skibsfører, enkeltfag		
Skibsofficer, enkeltfag		
Teknisk manager offshore, enkeltfag		
Animation, enkeltfag		5.300
Grafisk fortælling, enkeltfag		
Multiplatform storytelling and production, enkeltfag		
Automationsteknologi, enkeltfag		6.200
Autoteknologi, enkeltfag		
Driftsteknolog - offshore, enkeltfag		
Energiteknolog, enkeltfag		
Installatør, enkeltfag		
It-teknolog, enkeltfag		
Produktionsteknolog, enkeltfag		
Designsteknolog, enkeltfag		7.200
Designuddannelsen, ædelmetal, enkeltfag		
Laborant, enkeltfag		
Processteknolog, enkeltfag		
Diplomingeniør, bioproceteknologi, enkeltfag	39.400	3.600
Bygningskonstruktør, enkeltfag		6.300
Jordbrugsteknolog, enkeltfag		
Jordbrugsvirksomhed, enkeltfag		

Øvrige uddannelser*Samfundsfaglige og merkantile uddannelser*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Tillægsuddannelsen i ejendomsformidling	12.100	2.000

Humanistiske uddannelser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Underviser i dansk som andetsprog for voksne og unge	14.400	2.000
Statsprøvet tolk	39.400	2.000

Åbne uddannelser (fortsat)*Sundhedsuddannelser*

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Videreuddannelse i odontologisk praksis	33.200	-

Pædagogiske uddannelser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Voksenunderviser	17.500	2.000
Meritpædagoguddannelsen	19.800	2.000
Meritlæreruddannelsen	31.700	2.000
Almen uddannelse i sløjd	33.200	6.300

Særligt tilrettelagte kurser

Uddannelse	Undervisningstakst	Bygningstakst
Fagspecifikke kurser	12.100	2.000
Afsluttende projekt ved fleksible forløb Indledende kurser til VVU	21.800	2.000

Øvrige tilskud

Aktivitet	Takst
Realkompetencevurdering, akademi- og diplomuddannelser Vejledningstilskud ved fleksible forløb	1.700
Tillægstilskud til realkompetencevurdering for faglærte og ufaglærte	3.000

Bemærkninger: Øvrige tilskud ydes pr. realkompetencevurdering henholdsvis udarbejdet uddannelsesplan.

Uddannelsesaktiviteter på universiteterne

Hovedområder	Bygningstakst
Samfundsfaglige og merkantile uddannelser	1.900
Humanistiske uddannelser	
Pædagogiske uddannelser	
Naturfaglige uddannelser	7.600
Sundhedsuddannelser	
Tekniske uddannelser	